

Sygn.akt III AUa 725/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Władysława Prusator-Kaluźna (spr.)

Sędziowie: SA Alicja Sołowińska

SO del. Dorota Zarzecka

Protokolant: Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2013 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku Z. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy Z. D. P.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Suwałkach III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 21 maja 2012 r. sygn. akt III U 92/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 725/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 19 grudnia 2011 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.), odmówił Z. D. P. prawa do emerytury. Organ rentowy stwierdził, że nie posiada on wymaganego, co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczył okresu zatrudnienia od dnia 2 listopada 1972 roku do dnia 17 października 1995 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w A..

Z. D. P. w odwołaniu od powyższej decyzji domagał się przyznania prawa do emerytury po uprzednim zaliczeniu jako pracy w szczególnych warunkach zakwestionowanego okresu zatrudnienia, jak również okresu pracy od dnia 2 listopada 1995 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w Zakładzie (...) w A..

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 21 maja 2012 roku oddalił odwołanie. Sąd I instancji ustalił, że decyzją Zakładu Ubezpieczeń

Spółecznych Oddziału w B. z dnia 21 kwietnia 2011 roku odmówiono odwołującemu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 13 września 2011 roku w sprawie o sygn. akt III U 342/11 oddalono odwołanie Z. D. P. od powyższej decyzji organu rentowego. Odwołujący ponownie wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o dochodzone świadczenie, po rozpoznaniu którego została wydana aktualnie zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 19 grudnia 2011 roku. Sąd I instancji wskazał, iż okolicznością sporną było to, czy odwołujący legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych, a tym samym czy spełnia wszystkie warunki do przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach określone w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). Z. D. P. domagał się uwzględnienia do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od dnia 2 listopada 1972 roku do dnia 17 października 1995 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w A. oraz od dnia 2 listopada 1995 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w Zakładzie (...) w A.. W celu ustalenia charakteru pracy w powyższych okresach Sąd Okręgowy dopuścił dowód z zeznań zawnioskowanych świadków oraz dowód z akt osobowych odwołującego dotyczących okresu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w A.. Sąd I instancji zwrócił uwagę na okoliczność, iż Z. D. P. przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, z których wynikało, że w okresie od dnia 2 listopada 1972 roku do dnia 7 grudnia 1984 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych na stanowisku elektromontera, określoną w wykazie A, dziale V, poz. 11, pkt 7, stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MB. z 1983 roku, Nr 3, poz. 6) oraz w okresie od dnia 8 grudnia 1984 roku do dnia 17 października 1995 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych na stanowiskach: kierownika sekcji energetycznej, głównego energetyka oraz kierownika Zakładu (...) w A., czyli wykonywał pracę wymienioną w wykazie C, część II, poz. 1, pkt 7, stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 10 grudnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wzrostu emerytury (Dz. Urz. MB z 1984 roku, Nr 1, poz. 1). Opierając się na dokumentach znajdujących się w aktach osobowych Sąd I instancji ustalił, że Z. D. P. w okresie od dnia 2 listopada 1972 roku do dnia 7 grudnia 1984 roku zajmował stanowisko elektromontera/elektryka/elektromontera instalacji elektroenergetycznych, od dnia 8 grudnia 1984 roku do dnia 31 marca 1989 roku – kierownika sekcji energetycznej, od dnia 1 kwietnia 1989 roku do dnia 31 maja 1994 roku – głównego elektryka i od dnia 1 czerwca 1994 roku do dnia 31 października 1995 roku – kierownika zakładu silikatów. Po dokonaniu analizy zeznań świadków J. P., R. O., T. T. D. oraz dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy Sąd I instancji stwierdził, że odwołujący nie wykazał, aby przez okres co najmniej 15 lat wykonywał pracę w szczególnych warunkach. W odniesieniu do okresu od dnia 2 listopada 1972 roku do dnia 7 grudnia 1984 roku, kiedy odwołujący zajmował stanowisko elektromontera, Sąd Okręgowy ustalił, że jego praca polegała na wykonywaniu napraw urządzeń produkcyjnych i utrzymaniu ich w ruchu. Z. D. P. dokonywał konserwacji i napraw bezpośrednio na hali produkcyjnej, a kiedy nie było do wykonania takich czynności, to wykonywał prace pomocnicze przy produkcji, prace porządkowe oraz prace niezwiązane z produkcją, przykładowo naprawy poza halą produkcyjną, w tzw. boksie. Jak wynikało z zakresu czynności na stanowisku kierownika sekcji energetycznej, w okresie zatrudnienia od dnia 8 grudnia 1984 roku do dnia 31 marca 1989 roku, odwołujący organizował prace i kierował podległym zespołem sekcji energetycznej. Nadzorował wykonywane czynności, poza tym analizował wskaźniki, sporządzał bilanse, zapewniał materiały potrzebne do pracy podległym pracownikom, w oddzielnym pomieszczeniu wykonywał czynności biurowe, robił zamówienia, ustalał zastępstwa. W odniesieniu do okresu zatrudnienia Z. D. P. od dnia 1 kwietnia 1989 roku do dnia 31 maja 1994 roku na stanowisku głównego energetyka Sąd I instancji stwierdził, że zakres jego czynności nie był mniejszy niż ten obowiązujący kierownika sekcji energetycznej. Od dnia 1 czerwca 1994 roku do dnia 31 października 1995 roku odwołujący pracował na stanowisku kierownika zakładu silikatów. Odpowiadał

za kierowanie ruchem i produkcją Zakładu (...) w A. w zakresie energetycznym i produkcyjnym, nadzorował prace kotłowni oraz nadzorował merytorycznie prace laboratorium. W dniu 30 maja 1994 roku uzyskał potwierdzenie uprawnień w zakresie wykonywania samodzielnej funkcji kierownika budowy i robót w specjalności instalacyjno-inżynierskiej w zakresie sieci instalacji elektrycznych. Sąd Okręgowy wskazał, że z opinii biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (zarówno podstawowej oraz uzupełniającej), sporządzonej w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w Suwałkach w sprawie o sygn. akt III U 342/11, wynikało, że praca odwołującego w całym spornym okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w A. nie była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach. Powyższą opinię Sąd I instancji w pełni podzielił. Reasumując, odnośnie okresu zatrudnienia od dnia 2 listopada 1972 roku do dnia 7 grudnia 1984 roku na stanowisku elektromontera Sąd Okręgowy stwierdził, że nie można podzielić stanowiska odwołującego, że wykonywał on prace bezpośrednio przy produkcji, natomiast przy tej okazji usuwał awarie. Nie ulega wątpliwości, iż Z. D. P. pracował jako elektromonter w wydziale elektrycznym zajmującym się naprawami urządzeń elektrycznych i ich konserwacją. Prace te nie były jednak wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, ponieważ odwołujący zajmował się również innymi pracami (porządkowymi, bądź na produkcji), które nie były pracami w szczególnych warunkach, bowiem nie były związane z bezpośrednim przebywaniem przy stanowiskach pracy w warunkach szczególnych. Nadto nie ma również podstaw do przyjęcia, że wszystkie czynności związane z konserwacją i naprawami były wykonywane bezpośrednio przy stanowiskach pracy uwzględnionych w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. W odniesieniu do okresu zatrudnienia od dnia 8 grudnia 1984 roku do dnia 17 października 1995 roku, kiedy odwołujący zajmował wyższe stanowiska w dziale pionu energetycznego, również stwierdził, że nie podlega on uwzględnieniu do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Praca ta polegała bowiem na wykonywaniu kontroli i nadzoru podległego zespołu pracowników pionu energetycznego oraz prac biurowych. Skoro więc nie wszystkie czynności związane z naprawami dokonywanymi przez elektromonterów były wykonywane bezpośrednio przy stanowiskach pracy w warunkach szczególnych, to również wykonywanie nadzoru nad tymi pracownikami (na stanowiskach kierownika sekcji energetycznej, głównego elektryka i kierownika zakładu silikatów) nie podlega uwzględnieniu do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Do tego wykonywanie nadzoru nie było wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, skoro odwołujący miał również inne, poza nadzorczymi, obowiązki pracownicze. Zdaniem Sądu I instancji Z. D. P. nie wykazał również, aby w okresie od dnia od dnia 2 listopada 1995 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku na stanowisku szefa produkcji w Zakładzie (...) w A. pracował w szczególnych warunkach. Tym samym odwołujący nie legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, zatem nie spełnia wszystkich warunków wymaganych do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy jak w sentencji wyroku orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Z. D. P. zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu:

- naruszenie art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w zw. z art. 184 ust. 1 w/w ustawy oraz § 2 ust. 1 i 2 oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) przez ich błędną wykładnię polegającą na:

a) przyjęciu, że praca na stanowisku elektromontera (od dnia 2 listopada 1972 roku do dnia 7 grudnia 1984 roku) nie podlega uwzględnieniu do stażu pracy w warunkach szczególnych, ponieważ nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy stanowiskach, na których wykonywano prace w warunkach szczególnych, wymienione w wykazie A w/w rozporządzenia,

b) przyjęciu, że wykonywanie przez odwołującego prac biurowych nawet w niewielkim wymiarze, sprawowanie nadzoru bezpośredniego oraz przebywanie nawet w niewielkim zakresie czasu w pomieszczeniu biurowym wykluczają możliwość przyjęcia, że odwołujący w okresie od dnia 8 grudnia 1984 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku pracował w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wobec czego nie spełnia on warunków do

przyznania prawa do wcześniejszej emerytury, bowiem nie legitymuje się wystarczającym stażem pracy w warunkach szczególnych,

c) całkowitym pominięciu okoliczności powszechnie akcentowanej w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że wykonywanie prac administracyjno-biurowych, kontrolnych i nadzorczych nie przekreśla możliwości uznania, iż dany pracownik stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych, w związku z czym po spełnieniu pozostałych przesłanek, ma prawo do wcześniejszej emerytury,

- naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez oparcie ustaleń co do wykonywania przez odwołującego pracy w szczególnych warunkach na niejednoznacznej opinii biegłego sądowego, podczas, gdy ustalenie przedmiotowej okoliczności nie wymaga wiadomości specjalnych uzasadniających dopuszczenie takiego dowodu i wino być dokonane samodzielnie przez Sąd orzekający w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy,

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że:

a) praca na stanowisku elektromontera (w latach 1972-1984) nie podlega zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych, ponieważ nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach, na których wykonywane były prace w warunkach szczególnych,

b) praca na pozostałych stanowiskach (w latach 1984-1998) również nie była wykonywana w warunkach szczególnych z uwagi na rodzaj faktycznie wykonywanych czynności, miejsce ich wykonywania, a także hierarchię w systemie działania przedsiębiorstwa.

Wskazując na powyższe zarzuty, odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie prawa do emerytury oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów procesu według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Suwałkach do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i prawnych oraz przez ich pryzmat dokonał słusznych wywodów w przedmiocie prawa odwołującego do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach według przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zdaniem Sądu Apelacyjnego odmowa zaliczenia do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od dnia 2 listopada 1972 roku do dnia 17 października 1995 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w A. oraz od dnia 2 listopada 1995 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w Zakładzie (...) w A. jest zasadna.

Na wstępie należało wskazać, iż Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 30 marca 2000 roku w sprawie o sygn. akt II UKN 446/99 (OSNP 2001/18/562, lex numer 48778), iż ustalenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy (§ 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) nie wymaga wiadomości specjalnych uzasadniających prowadzenie dowodu z opinii biegłego (OSNP 2001/18/562, lex numer 48778). Sąd I instancji rozpoznając sprawę dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (sporządzonej w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w Suwałkach w sprawie o sygn. akt III U 342/11) na okoliczność ustalenia, czy praca, jaką

wykonywał odwołujący w spornym okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w A., była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych. Stwierdzić należy, iż ustalenie w/w okoliczności mogło zostać dokonane przez Sąd Okręgowy na podstawie dowodów innych niż opinia biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Należało bowiem rozstrzygnąć, czy praca wykonywana przez Z. D. P. w obu spornych okresach odpowiada pracy ujętej w wykazie A załącznika do w/w rozporządzenia, zaś dokonanie kwalifikacji przez przyzmat w/w rozporządzenia nie wymagało od Sądu I instancji zasięgnięcia u biegłych wiadomości specjalnych.

Mając na uwadze stanowisko Sądu Apelacyjnego (dotyczące braku konieczności dopuszczenia w sprawach o prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy) należało stwierdzić, że ustalenie przez Sąd I instancji charakteru pracy odwołującego w okresie od dnia 2 listopada 1972 roku do dnia 17 października 1995 roku nie nastąpiło wyłącznie w oparciu o treść w/w opinii. Nie sposób uznać, że Sąd Okręgowy zaniechał dokonania oceny zeznań świadków czy też samodzielnej analizy dokumentacji osobowej odwołującego. W uzasadnieniu Sądu I instancji przytoczono fragmenty zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, a dokonane na ich podstawie ustalenia miały wpływ na odmowę zakwalifikowania pracy odwołującego jako pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów w/w rozporządzenia. Sąd Okręgowy dokonał również analizy stanowisk pracy, które Z. D. P. zajmował w spornym okresie.

Z powyższego względu zarzut naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. nie jest uzasadniony.

W ocenie Sądu II instancji w odniesieniu do spornego okresu zatrudnienia odwołującego w (...) Przedsiębiorstwie (...) w A. (od dnia 2 listopada 1972 roku do dnia 17 października 1995 roku) zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań świadków oraz dokumentacji osobowej – wbrew twierdzeniu apelacji – nie pozwala na dokonanie ustalenia, że praca ta odpowiada pracy określonej w wykazie A załącznika do w/w rozporządzenia. Wszyscy przesłuchani w sprawie świadkowie: J. P. (k. 19 v-20), R. O. (k. 20) oraz T. T. D. (k. 20-20 v.) zgodnie wskazali, iż praca odwołującego polegała przede wszystkim na czuwaniu nad ciągłością produkcji materiałów ceramicznych na hali produkcyjnej. Z. D. P. konserwował i naprawiał urządzenia produkcyjne. W sytuacji, kiedy nie było do wykonania tych prac, zlecano mu do wykonania inne czynności związane z pomocą przy produkcji, także czynności porządkowe oraz inne niezwiązane z produkcją. Poza sporem pozostawała zatem okoliczność, że do podstawowych pracowniczych obowiązków odwołującego należało wykonywanie typowych prac elektromontera / elektryka/elektromontera instalacji elektroenergetycznych.

W tym miejscu należy odnieść się do kwestii relacji zarządzeń resortowych, wydawanych przez poszczególnych ministrów, do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 218/09 (lex numer 590247) wskazał, że wykazy resortowe mają charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający. Taki wykaz resortowy ułatwia identyfikację określonego stanowiska pracy jako stanowiska pracy w szczególnych warunkach - w szczególności, jeśli w wykazie stanowiącym załącznik do w/w rozporządzenia nie wymienia się konkretnych stanowisk, lecz operuje się pojęciem ogólnym. Innymi słowy, zarządzenia resortowe mogą mieć znaczenie jedynie w sferze dowodowej. Z faktu, że właściwy minister, kierownik urzędu centralnego, czy centralny związek spółdzielczy, w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych, ustalił w podległych i nadzorowanych zakładach pracy, że dane stanowisko pracy jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach, może płynąć domniemanie faktyczne, że praca na tym stanowisku w istocie wykonywana była w takich warunkach i odwrotnie, brak konkretnego stanowiska pracy w takim wykazie może - w kontekście całokształtu ustaleń faktycznych - stanowić negatywną przesłankę dowodową. Sąd Apelacyjny podziela powyższy pogląd Sądu Najwyższego.

Na uwagę zasługuje więc okoliczność, że w wykazie A stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MB. z 1983 roku, Nr 3, poz. 6), dziale V (dotyczącym prac w budownictwie

i przemyśle materiałów budowlanych), poz. 11 (prace przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych) wymienione są następujące stanowiska pracy: zestawiacz surowców i mieszanek (pkt 1), młynowy surowców mineralnych (pkt 2), formowacz (pkt 3), operator urządzeń formujących (pkt 4), operator urządzeń obróbczych (pkt 5), wypalacz (pkt 6) oraz robotnik w przemyśle materiałów budowlanych wykonujący stale prace pomocnicze lub inne przy produkcji wyrobów ceramicznych lub materiałów ogniotrwałych (pkt 7). Właściwy minister określił zatem, co do których konkretnych stanowisk pracy istnieje domniemanie, że praca na tych stanowiskach jest pracą wykonywaną w warunkach szczególnych.

Oczywiście należy mieć na względzie, że wymienienie to ma jedynie charakter pogładowy. Trzeba jednak stwierdzić, że wszystkie wyszczególnione w nim stanowiska pracy są stanowiskami robotniczymi przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych. W dziale V, poz. 11 brak jest natomiast wymienienia stanowiska elektromontera, bądź innego podobnego. Skoro więc nie wszystkie nawet stanowiska pracy robotnicze przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych są uznawane za wykonywane w szczególnych warunkach, zaś elektromonter (nie wymieniony w ogóle) jedynie część swoich obowiązków pracowniczych wykonuje bezpośrednio na hali przy pracownikach (przy czym nie zostało udowodnione konkretnie, jacy byli to pracownicy), to praca elektromontera nie może zostać uznana za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach, jako niewymieniona w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Co więcej w/w zarządzenie resortowe w dziale V, poz. 2, pkt 6 wymienienia stanowisko elektromontera w dziale instalacji linii i urządzeń elektroenergetycznych, jednakże poz. 2 tego zarządzenia dotyczy jedynie budowy oraz remontu chłodni kominowych oraz kominów przemysłowych, zaś bezspornym jest, że odwołujący przy takich nie pracował.

Reasumując, Sąd Apelacyjny nie widzi możliwości zaliczenia spornego okresu zatrudnienia na stanowisku elektromontera (od dnia 2 listopada 1972 roku do dnia 7 grudnia 1984 roku), zarówno jako pracy określonej w wykazie A, dział V, poz. 11 załącznika do w/w rozporządzenia - prace przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych jak również jako pracy określonej w wykazie A, dział XIV, poz. 25 załącznika do w/w rozporządzenia - bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Z powyższego względu, zdaniem Sądu II instancji, okres zatrudnienia odwołującego od dnia 2 listopada 1972 roku do dnia 7 grudnia 1984 roku na stanowisku elektromontera prawidłowo nie został przez Sąd Okręgowy zaliczony do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Z uwagi zatem na odmowę uwzględnienia w/w okresu jako okresu pracy w szczególnych warunkach, ewentualne zaliczenie do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od dnia 8 grudnia 1984 roku do dnia 17 października 1995 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w A. oraz od dnia 2 listopada 1995 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w Zakładzie (...) w A. nie mogłoby spowodować, że Z. D. P. legitymowałby się co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Z tych powodów pozostałe zarzuty apelacyjne należało uznać za niezasadne.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

A.K.